
Beleidsprogramma zwerfafval

Indicator | 14 juli 2010

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

Om zwerfafval in de leefomgeving van mensen terug te dringen hebben de Rijksoverheid, de gemeenten en het bedrijfsleven gezamenlijk afspraken gemaakt binnen het Impulsprogramma Zwerfafval (voor de periode 2007-2009). Begin 2010 is het Impulsprogramma omgevormd tot het Focusprogramma Zwerfafval (voor de periode 2010-2012).

Zwerfafval, bron van ergernis

In Nederland belanden jaarlijks vele miljoenen lege blikjes en flesjes en nog een heleboel ander afval, zoals snoeppapiertjes, sigarettenpeuken en reclaimedrukwerk, op straat. Zwerfafval wordt in het algemeen ervaren als een grote bron van ergernis. Hoe burgers de kwaliteit van hun directe leefomgeving beleven, wordt mede bepaald door zwerfafval.

Nadat er in 2002 afspraken waren vastgelegd in het deelconvenant Zwerfafval (als onderdeel van het Convenant Verpakkingen III), hebben de Rijksoverheid, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het bedrijfsleven (VNO-NCW, ook namens MKB-Nederland) gezamenlijk het Impulsprogramma Zwerfafval opgestart om de hoeveelheid zwerfafval op straat terug te dringen (VROM, 2006). Om voort te borduren op de resultaten en de successen is aan het eind van het Impulsprogramma Zwerfafval een nieuw driejarig programma gestart: Focusprogramma Zwerfafval.

Definitie zwerfafval

Zwerfafval is al het afval dat rondslingert op straat, in de berm, op het strand of bijvoorbeeld in natuurparken. Zwerfafval is 'afval dat door mensen bewust of onbewust is weggegooid of achtergelaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn of door indirect toedoen of nalatigheid van mensen op die plaatsen is terecht gekomen.'

Impulsprogramma zwerfafval

In 2006 hebben het ministerie van VROM, de VNG en VNO-NCW afspraken gemaakt over de intensivering van de zwerfafvalbestrijding in Nederland. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Impulsprogramma Zwerfafval, en moeten een krachtige impuls geven aan het realiseren van samenwerking en voor de inzet van middelen, maatregelen en instrumenten. Met het Impulsprogramma Zwerfafval concluderen de drie partijen dat de problematiek van het zwerfafval een maatschappelijk probleem is dat alleen via een gemeenschappelijke inspanning tot een oplossing kan worden gebracht.

Onder het motto 'al doende leren en lerend doen' is in de periode 2007-2009 gewerkt aan de gewenste vermindering van zwerfafval. De nadruk lag daarbij met vooral op de volgende drie uitvoeringscomponenten:

- 1. Preventie en innovatie
- 2. Handhaving
- 3. Slim en effectief opruimen.

Focusprogramma zwerfafval

In 2010 is het Focusprogramma Zwerfafval gestart. Het doel is nog steeds het schoner maken en het schoner laten ervaren van Nederland. Het accent ligt daarbij op het vasthouden en implementeren van wat al bereikt is en het aanjagen van activiteiten die nog onvoldoende zijn ontwikkeld. Nieuw in het Focusprogramma is de extra aandacht voor specifieke gebieden, die sterker vervuilen/vervuild zijn dan andere gebieden, of de complete zwerfafvalbeleving sterk beïnvloeden. Het gaat om OV-gebieden, de omgeving van onderwijsinstellingen, binnensteden/winkelgebieden, stedelijke wijken en parkeerplaatsen langs snelwegen.

Het programma is opgebouwd rondom de volgende vijf pijlers:

- Gedragsbeïnvloeding van burgers/consumenten;
- Verdere optimalisatie en intensivering van een integrale zwerfafvalaanpak door gemeenten en overige beheerders;
- Nadruk op focusgebieden en vergroten van de betrokkenheid van de hierbij relevante intermediairs;
- Verdere vergroting van betrokkenheid en innovaties vanuit het bedrijfsleven;
- Een monitoringsysteem en kennisverdieping door onderzoek.

De VNG en VNO-NCW dragen eindverantwoordelijkheid voor het Focusprogramma, waarbij de operationele werkzaamheden zijn gedelegeerd aan respectievelijk Agentschap NL en Stichting Schoon Nederland.

Referenties

- VROM (2002). [Derde Convenant Verpakkingen](#) [2]. Den Haag: Ministerie van VROM.
- VROM (2006). [Impulsprogramma zwerfafval](#) [3]. Brief aan de Tweede Kamer van de Staatssecretaris van Milieubeheer, 14 december 2006, Den Haag.
- VROM (2007). [Raamovereenkomst](#) [4]. Brief aan Tweede Kamer van Minister van VROM, 15 augustus 2007. Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Den Haag.

Relevante informatie

- [indicator=nl0141]
- [indicator=nl0143]
- [indicator=nl0392]
- [indicator=nl0398]
- Meer informatie over zwerfafval en het Impulsprogramma is o.a. te vinden op de website van [het Impulsprogramma Zwerfafval](#) [5] en de website van [VROM](#) [6].
- Meer informatie over het Focusprogramma Zwerfafval is onder andere te vinden op de website <http://www.gemeenteschoon.nl> [7].

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Beleidsprogramma zwerfafval

Omschrijving

Focusprogramma zwerfafval met als doel het schoner maken en schoner laten ervaren van Nederland

Verantwoordelijk instituut

Agentschap NL, NL Milieu en Leefomgeving

Geografisch verdeling

Nederland

Verschijningsfrequentie

jaarlijks

Achtergrondliteratuur

[Impulsprogramma zwerfafval](#) [5] en [Focusprogramma](#) [7]

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2010). [Beleidsprogramma zwerfafval](#) [8] (indicator 0399, versie 06 , 14 juli 2010). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl039906>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0399> [2]
<http://www.vrom.nl/get.asp?file=docs/milieu/convenantverpakkingenIII.pdf> [3] <http://www.vrom.nl/get.asp?file=docs/kamerstukken/Tue6Feb20071306010100/SAS2007011109briefcomissieVROMzwerfafval.doc> [4] <http://www.vrom.nl/get.asp?file=docs/kamerstukken/Wed15Aug20071057330200/SAS-2007079822-Brief.doc> [5] <http://www.samenwerkenaaneenschonernederland.nl/> [6]
<http://www.vrom.nl/pagina.html?id=10629> [7] <http://www.gemeenteschoon.nl/> [8]
<https://www.clo.nl/indicatoren/nl039906>